

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΣΥΝΟΜΙΛΙΕΣ

του Τομέα Βυζαντινής και Νεοελληνικής Φιλολογίας

Παρασκευή 6 Οκτωβρίου 2023, ώρα 18:00

Νίκος Μαυρέλος

Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Ο διάλογος Παναγιωτάκη Νικούσιου και Βανή Εφέντη:
Ένας Ρωμιός και ένας Τούρκος συζητούν επιστημονικά και θρησκευτικά θέματα
στο πλαίσιο της ιδεολογίας της πρώιμης νεοτερικότητας

Στην παρούσα ανακοίνωση εξετάζεται ως ιστορική πηγή ο ήδη γνωστός από τη βιβλιογραφία και δις εκδεδομένος (σε δύο εκδοχές, γαλλική και ελληνική) διάλογος μεταξύ Παναγιωτάκη Νικούσιου και Βανή Εφέντη. Οι δύο αυτές εκδοχές έχουν τυπωθεί από τους de la Croix και Ιω. Σακελλίωνα. Ο Γάλλος εκδότης τοποθετεί τη συζήτηση το 1662. Τα κείμενα διαφέρουν γιατί το πρώτο είναι μικρότερο από το εκτενές δεύτερο, όπως παρατηρεί και ο Σακελλίων. Στην παρούσα ανακοίνωση θα εξεταστούν οι ομοιότητες και οι διαφορές και θα εντοπιστούν τα σημεία συνάντησης ή απόκλισης των δύο πνευματικών ελίτ της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στην Πόλη του τέλους του 17ου αιώνα, οι οποίες εκπροσωπούνται από τους Νικούσιο και Βανή. Η σύγκριση και η αναφορά στα κείμενα θα επιχειρηθούν εδώ υπό το πρίσμα της, κατά J. Israel, ιδεολογίας της ευρωπαϊκής πρώιμης νεοτερικότητας στο τέλος του 17ου αιώνα. Μεγαλύτερη έμφαση θα δοθεί στην προσέγγιση της ελληνικής εκδοχής του κειμένου, δεδομένου ότι εκεί υπάρχει και μέρος της συζήτησης που αφορά στην επιστήμη της Γεωγραφίας, εκτός από το θέμα της θρησκείας που υπάρχει και στις δύο προαναφερθείσες εκδοχές.

Join Zoom Meeting: <https://uoc-gr.zoom.us/j/86969865502>